

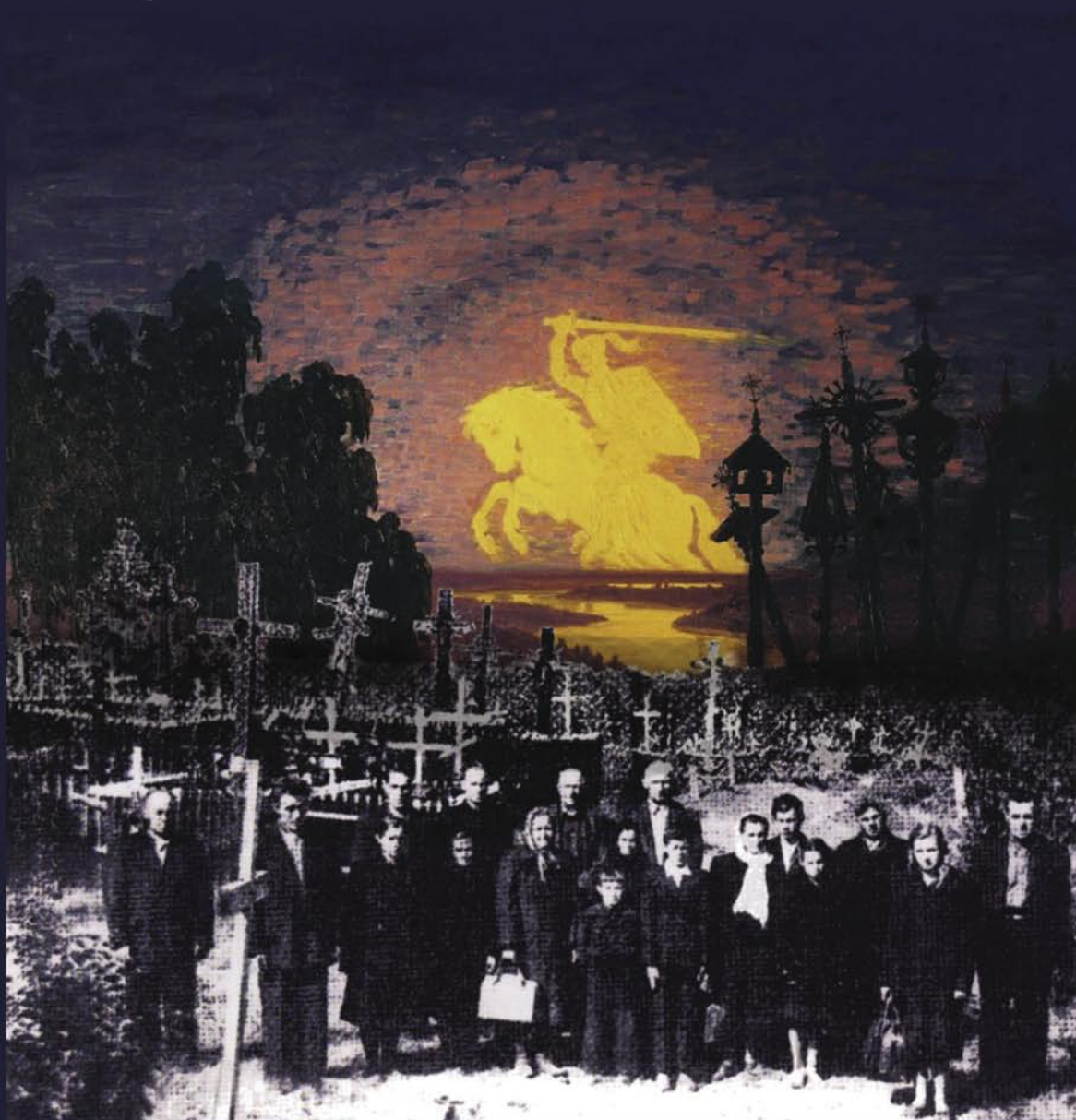
"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

2011

birželis

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Dail. Artano R. Šakalo interpretacija

1941-06-14

**pirmojo masinio Lietuvos gyventojų trėmimo
septyniasdešimtmetis, Gedulo ir vilties diena**

2011-06-23

**Birželio sukilimo septyniasdešimtmetis,
Birželio sukilimo diena**

Birželio atmintinos dienos: 1-oji – Tarptautinė vaikų gynimo diena,
3-oji – Sąjūdžio diena, 14-oji – Gedulo ir vilties diena,
15-oji – Okupacijos ir genocido diena, 23-oji – Birželio sukilimo diena

Sveikiname „Varpo“ bendradarbius ir skaitytojus jubiliejinio, 200-ojo numerio išleidimo proga

Jie bijo...

Jonas Puodžius

2011-ji paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių 70-sioms metinėms paminėti. Tad, žingsniuodamas Aukų gatve Vilniuje, sustok prie rausvos spalvos granito kolonos. Ji mena 1941 m. birželio 13–14 dienų netektis, masinių trėmimų pradžią kai buvo išskiriamos šeimos: vyrai siunčiami į kalėjimus, motinos su vaikais į Sibiro platybes. Lietuva neteko per 18 tūkstančių šviesiausios tautos dalies; mokytojų, diplomatų, kariškių, ūkininkų ir kitų. Jakutų, lietuvių rusų ir anglų kalbomis įrašas *Lietuvos tremtiniais kentėjusiems ir žuvusiems 1942–1956 metais Jakutijoje*. Šriftas iškaltas aplink piloną nenutrūkstamai; viena kalba iškaltą tekstą keičia kita kalba po kelis kartus pasikartojantį telegrafo juostos principu. Teksto bendras ilgis 26 metrai.

Ar nekykla klausimų kodėl minimi 1942-ji metai, kai Lietuvą valdė vokiečių okupantai, kodėl pirmieji žodžiai parašyti Lietuvoje mažai kam suprantama kalba? Jei taip, būk kantrus skaityti toliau.

Dalis 1941-ųjų metų tremtinių po metų patyrė antrašą tremtį. Iš Altajaus krašto per 3000 žmonių 1942 metais ištremta į Jakutijos (dabar Respublika Sacha) Užpoliarę, Lenos ir Janos upių žiotis. Dalis tremtinių jau pirmaisiais metais atgulė amžino išalo žemėje. Apie tai mena 1989 m. pirmųjų ekspedicijų dalyvių Bykove, Muostache, Tit-Ary, Trofimovske pastatyti paminklai su Justino Marcinkevičiaus žodžiais: *Prievarta nuo savo žemės atplėšti, nukankinti, bet neužmiršti*. Paminklų kopiją šių metų birželio mėn. bus galima pamatyti Rumšiškėse Lietuvių liaudies buities muziejuje minint tremties 70-ąsias metines. Išlikę gyvieji kėlėsi į Jakutsko miestą. Tremtis Jakutijoje tęsėsi iki 1956 metų. Dalis sugrįžo į Lietuvą, kiti liko ten. 1995 m. Jakutske įkurta lietuvių bendrija „Gintaras“. Jakutsko mieste jokio ženklo, menančio Lietuvos žmonių tremtis, nėra. Todėl „Gintaro“ bendrijai ir „Lapteviečių“ brolijai kilo mintis Jakutske pastatyti paminklą. 2003 metais Jakutsko meras I. Michalčiuk pritarė iniciatyvai ir garantavo vietą mieste paminklo statybai, Jakutijos Tautybių departamento direktorius A. Migalkin pažadėjo visokeriopą paramą. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro skulptorius Jonas Jagėla pasiūlė du paminklo projektus. Palūžusio kryžiaus projektas nepatiko Ja-

Paminklo šventinimas

kutijos valdžiai, jie pasirinko kitą variantą. Lietuvos vyriausybės ir aukotojų lėšomis paminklas buvo pagamintas ir parengtas išsiuntimui į Jakutską. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LRV informavo Lietuvos ambasadą Maskvoje, ambasada perdavė notą Rusijos Federacijos Užsienio reikalų ministerijai dėl paminklo gabenimo. Alytuje sukurta ir išsiuntimui parengta paminklą pašventino kunigas Arūnas Užupis, „Lietuvos geležinkeliai“ savo lėšomis sutiko nugabenti į tolimiausią geležinkelio stotį iš kurios kelionė turėjo būti tęsiama autotransportu arba Lenos upe laivu. Mums liko nurodyti krovinio gavėjo adresą. Architektas prof. A. Vyšniūnas buvo nuvykęs į Jakutską paminklo pastatymo projekto derinimui ir pajuto miesto aukščiausios valdžios vadovų abejingumą. Vėliau išaiškėjo priežastis. Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Jakutuke N. Djakonov 2005 m. rugpjūčio 21 d. laišku Nr. 233 informavo Jakutsko merą, kad paminklo statybos klausimą svarstė Rusijos Prezidento administracija ir patarė Jakutijos merui neišleisti paminklo, nes Lietuva iš anksto nesuderino paminklo pastatymo klausimo su Rusija. Melas ir baimė... Melas, nes Jakutijos meras 2003 metais garantavo vietą paminklui ir apie tai 2005 metais Rusijos užsienio reikalų ministerija oficialiais diplomatiniais kanalais buvo informuota. Čia tinka B. Brazdžionio žodži: *jie bijo* istorinės tiesos, *jie bijo* pripažinti komunistinius nusikaltimus.

Paminklas projektuotas Jakutsko miestui liko Lietuvoje. Jis tapo Genocido aukų muziejaus eksponatu po atviru dangumi, liudijančiu apie Lietuvos netektis sovietų okupacijos metais.

„Misija Sibiras“ – prevencija nuo kolektyvinės Alzheimerio ligos

Algis Vyšniūnas

Šeštąjį kartą projektą „Misija Sibiras“ organizuojanti Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) šiemet akcentuoja, kad lietuviai tremti ne tik į Rusijos Federacijos teritoriją, bet ir už jos ribų. 2011 m. viena iš dviejų planuojamų jaunimo ekspedicijų lankysis Tadžikistane (Tadžikijoje), tokiu būdu priminsianti apie dar vieną tolimą kraštą, kur ilsisi lietuviai.

Šios ekspedicijos vadovas – architektas prof. **Algis Vyšniūnas** – dalinasi mintimis apie paminklo statybas mažai lietuviams žinomame krašte, planuojamą ekspediciją, jos tikslus ir ambicijas.

Dalyvių atranka šių metų vasaros ekspedicijoms tęsiasi iki gegužės 8 d. Dalyvio anketą galima pildyti projekto tinklalapyje www.misijasibiras.lt.

- Profesoriau, kas Jus sieja su Tadžikija?

- Esu gimęs Karagandoje (Kazachstanas), politinių kalinių šeimoje. Todėl galima sakyti, kad su Tadžikija sieja bendras regionas – Vidurinė Azija. Bet tai tik formalus atsakymas. Realioji situacija tokia – noras atskleisti dar vieną kruviną mūsų istorijos puslapį. Prisimename, kaip visi nustebo, kai buvo organizuojama ekspedicija „Misija Sibiras 2009“ į Kazachstaną? Visi stebėjosi, kad lietuvių buvo ir Kazachstane. Dabar nuostaba dar didesnė – „ką, ir Tadžikijoje buvo lietuviai“?

- Kaip kilo idėja pastatyti paminklą? Iš ko sėmėtės įkvėpimo?

- Idėja pastatyti paminklą kilo tada, kai sužinojau, kad lietuvių paminklėlis, pastatytas 1991 metais Kurgan – Tiubėje (Tadžikijoje, prie pat Afganistano), neišliko. Esu profesionalus architektas, turiu paminklų statymo patirtį (pvz., „Saulės laikrodžio“ aikštė Šiauliuose, paminklai Kazachstane ir t.t.), todėl žinau, ką ir kaip daryti. Šiuo atveju reikėtų kalbėti ne apie kūrybinį įkvėpimą, o apie pareigos jausmą.

- Kokie numatomi paminklo statymo Tadžikijoje etapai?

- Jų yra keletas. Pirmas etapas – vietos parinkimas, projekto derinimas su vietine valdžia – jau įvykdytas. Antras etapas – organizacinis, jis vyksta dabar ir čia daug padeda Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. Paskutinis etapas – paminklo realizacija, t.y. statyba. Tai – sunkiausia dalis, nes tokiam kraštam kaip Tadžikija yra visiškai kitas mentalitetas, kitos

darbo organizavimo tradicijos ir t.t. Todėl labai sunku ką nors konkrečiai pasakyti, nes dar neaišku, kaip seksis susitarti dėl konkrečių statybinių medžiagų kainų, dėl paslaugų, susijusių su paminklo statymu ir kt. Kitokie ten ir valdininkai.

- Kaip paminklas bus statomas?

- Numatyta jį statyti iš akmens, nes tada galima „išreikalauti“ nors kokios fizinės kokybės. Tokiu atveju dirbtų vietiniai akmentašiai, o mūsų padėtų pagalbiniuose dalykuose. Jeigu nepavyktų rasti akmens, arba, jeigu tai bus per brangu, tada tektų betonuoti, o čia kiltų naujų problemų – kur gauti klojinius krašte, kuriame labai mažai medžių, kaip užtikrinti betono tiekimą, kur beveik nevyksta statybos ir t.t. Bet kokių atvejų, teks improvizuoti vietoje.

- Ką jis simbolizuoja? Kodėl svarbu jį pastatyti?

- Paminklas turėtų stovėti Kurgan – Tiubės kapinėse, nes ten stovėjo lietuvių pastatytas paminklas. Pagrindinė idėja – siena iš akmens gabalų, kuriuose atsispindi lietuviški, krikščioniški motyvai. Paminklo aukštis – apie 2 metrus: tai būtų didžiausias paminklas bendrame Kurgan – Tiubės kapinių komplekse. Tai svarbu – nes nėra jokio ženklo, informacijos apie lietuvius, kentėjusius ir žuvusius Tadžikijoje.

- Kokių kitų veiklų ekspedicijos dalyviams būnant Tadžikijoje esate numatę (be paminklo statymo)?

- Numatome tvarkyti lietuvių tremtinių kapus, kurių ten yra nemažai. Iš tikrųjų, vien kapų sutvarkymas yra didelis dalykas. To pilnai pakaktų. Pagal galimybes bandysime susitikti su vietiniais lietuviams, gyvenančiais Tadžikijoje. Aišku, jeigu pavyktų pastatyti paminklą, tada būtų įvykdyta programa maksimum.

- Ko tikėtės iš šių metų „Misijos Sibiras“ ekspedicijos, jos komandos?

- „Misija Sibiras“ yra puikus projektas, bet jam nereikia taikyti kriterijų, kurie labiau taikytini valstybinei institucijai. Projekto „Misija Sibiras“ sumanytojai turi aiškią artikuliuotą idėją, sumodeliavo idėjos realizavimo mechanizmą, taip pat turi aiškią viešųjų ryšių strategiją. Jie nebijo kalbėti patriotinėmis kategorijomis, todėl jaunimas jais tiki. Tikiu, kad darbas bus tęsiamas kolektyvinės atminties politikos kontekste.

Kokia bus komanda – nežinau, bet tikiu, kad tai bus patriotiški, motyvuoti žmonės.

- Ką Jums asmeniškai reiškia tremties laikotarpis?

- Tremties laikotarpis yra tik fragmentas bendrame nacistinės ir sovietinės okupacijos kontekste, nes

reikia matyti ir žudynes pirmosiomis okupacijos dienomis (pvz., žudynės Rainiuose, Panevėžyje), didvyriską partizanų kovą, politinių kalinių kančias sovietiniuose konclageriuose ir t.t. Reikia matyti ir tautos išdavikus, niekšus, kolaborantus, nes kitaip patriotizmas tėra verbalinė fikcija.

- 2009 m. su projekto „Misija Sibiras“ ekspedicija vyko į Kazachstaną. Kokios pirmosios mintys kyla ją prisiminus?

- Geri prisiminimai. Nedažnai, bet su kai kuriais ekspedicijos dalyviais susitinkame, pasikalbame.

- Kodėl jaunimui verta dalyvauti projekte „Misija Sibiras“? Ar galite pateikti bent keletą argumentų?

- Jaunimas dažnai neskiria tremtinio nuo politinio kalinio, nežino, kas yra GULAG'as, taip pat nežino, kad vaikų poetas K.Kubilinskas ir išdavikas Kapsas yra tas pats žmogus ir t.t. Jie žino apie Spartako sukilimą Romos imperijoje, bet nieko nežino apie Kengyro, Vorkutos, Norilsko sukilimus GULAG'e. Tokių faktų daug. Kai kurios tokio reiškinio priežastys yra objektyvios, bet yra ir nepaprastai didelio apsileidimo faktų patriotinio ugdymo srityje. Aš, asmeniškai, matau, kokia „išderinta“ yra Lietuva, todėl projekto „Misija Sibiras“ reikšmė yra ypatinga.

- Kuo ekspedicija į Tadžikiją reikšminga Lietuvai, jos piliečiams?

- Tai yra savotiška prevencija nuo kolektyvinės Alzheimerio ligos, t.y. nuo socialinės atminties praradimo.

APIE ARCHITEKTĄ ALGĮ VYŠNIŪNĄ

A.Vyšniūnas yra VGTU Urbanistikos katedros profesorius, Urbanistinės analizės mokslo laboratorijos vedėjas, architektų ir menininkų ekspertų tarybos prie LPKTB pirmininkas. Eilę metų A.Vyšniūnas buvo meno tarybos prie Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) narys.

Profesorius nuolat dalyvauja komisijos veikloje Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių kapų ir palaidojimo vietas žyminčių paminklų priežiūros klausimams spręsti. Ši komisija veikia prie Kultūros ministerijos.

2009 metais architektas A.Vyšniūnas vadovavo Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) organizuotai ekspedicijai į Kazachstaną „Misija Sibiras 2009“.

Architektas turi didelę patirtį aikščių ir monumentų projektavime. Iš reikšmingesnių A.Vyšniūno darbų galima pažymėti Saulės laikrodžio aikštę Šiauliuose (SSSR Dailės akademijos aukso medalis, kartu su skulpt. S.Kuzma 1988); paminklai lietuviams, žuvusiems Kazachstane (Džezkazganas, Spaskas, Balchašas 2004; LR Ministro pirmininko A.Brazausko padėka), paminklas lapteviečiams Aukų g. Vilniuje (kartu su skulpt. J.Jagėla 2005). Taip pat yra Šiaulių miesto Prisikėlimo aikštės detalaus plano autorius.

www.DELFI.lt

Įamžintas veiklos pėdsakas

Leidykla „Žemės trauka“ 300 egz. tiražu Lietuvos politinių kalinių sąjungos dvidešimtmečio proga išleido 473 psl. knygą „**Laisvei gyvenimą paskyrę**“.

Knygos sudarytojas **Juozas Listavičius** rašo:

Knyga skirta Sąjungos, jos valdymo tarnybų ir pastarųjų aktyvių narių, Sąjungos 31 skyriaus, kurie jungė 3447 narius bei jų pirmininkų 20 m. politinei – visuomeninei ir kultūrinei veiklai trumpai aptarti, išskiriant pagrindinius veiklos įvykius, protesto akcijas, mitingus, Sąjungos tarnybų personalinę sudėtį, normatyvinių dokumentų, LR Seimo narių, Sąjungos suvažiavimų, konferencijų, Tarybos ir Tarybos prezidiumo posėdžių bei mitingų dalies atitinkamų dokumentų kopijas ir kitas priemones.

Sąjungos nariai, savo gyvenimą paskyrę Lietuvos laisvės kovai, o po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo – jos valstybingumui stiprinti ir žmonių teisėms ginti, savo kova, darbais ir Tėvynės patriotizmu nusipelnė, kad jų kova, darbai ir šviesus atminimas būtų ateinančioms kartoms išsaugoti.

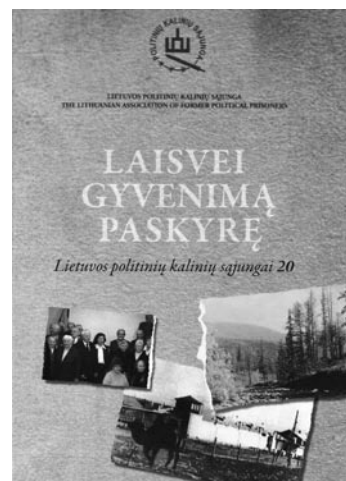
Sąjungos narių kovos, darbai ir patriotizmas tepaskatina Lietuvos jaunimą Tėvynės patriotizmui, pilietinės visuomenės ugdymui, jo sąmoningam kėlimui ir Lietuvos

valstybingumui stiprinti.

Nuoširdžiai dėkoju Sąjungos valdymo tarnybų nariams ir skyrių pirmininkams, pateikusiems medžiagą apie savo tarnybos, skyriaus bei savo politinę – visuomeninę ir kultūrinę ar kitą veiklą, įskaitant ir nuotraukas.

Nuoširdžiai dėkoju Sąjungos valdymo tarnybų nariams ir kitiems Sąjungos nariams, Sąjungos deleguotiesiems į kitas Lietuvos tarnybas, įvairioms pareigoms vykdyti, pateikusiems medžiagą, apie savo veiklą ten užimtose pareigose.

Nuoširdžiai dėkoju knygos medžiagos tvarkytojams A. V. Baliui ir B. Balytei, atlikusiems reikšmingą darbą rengiant knygą leidybai.

Kokia Rytų Lietuvos ateitis?

Ričardas Kalytis

Pasiklausykime valdžios žmonių gerų sentencijų. Vienas sakė: „Reikia pinigų? Pinigų bus“ Kitas sakė: „Mes esame kvailesni už estus, todėl, kad visus pinigus išdalijom“. Teisingai sakė. Dalijom už svetimos valstybės bankrutavusius pinigus, už neatgautą žemę, už padarytas anos valstybės žalas... Mes atidavėm žmonėms gamyklas, padalinom jų akcijas. Tiktai žmonės mažai tomis akcijomis pasinaudojo. Atsiradę gudresni, sakė: „Jūs ne ekonomistai, jūs atiduokite tas akcijas mums, mes žinosime kur jas padėti“. Atidavė. Jie žinojo kur jas padėti. Padėjo. Dabar ant tos pačios valdžios žmonės pyksta: „Taigi, banke rinko, mes ir patikėjom“. Sakau: „Ne banke, gal banko kampe?“ „Gal“. Vis tiek pyksta. Apgavo. Na, su gamyklomis ne kaip išėjo. Bet štai, žmogelis gyveno Snipiškių aplūžusiame, nežinia kieno statytame namelyje su keleto arų darželiu, tai tą darželį atidavėm. Žmogelis jį pardavęs milijonieriumi tapo, paskui iš tos laimės prasiūliojo ir numirė.

Na, ne visi šitaip. Kiti iki šiol tebegyvena su tais pinigėliais, kurių šiandien taip valstybei trūksta. Prisipirko posenių automobilių, „magų“, „mobiliaukų“, „kompų“... Likusiais svetimus bankus papildė. Nesenai skelbė, kad tenai jų esą apie 40 milijardų. Susikūrė valdžia sau neišsprendžiamą problemą – kaip tuos pinigėlius ištraukti iš žmonių ir paleisti į apyvartą. Dar niekas pasaulyje (neskaitant bolševikų) nesugalvojo kitaip, kaip duoti žmogui gerą prekę!

Dabar padėkime valdžiai, išrinkime tą prekę, kuri yra paklausi ir kurią Lietuva pajėgi pagaminti. Nereikia daug rinkti, valdžia gerai žino ką prakutę jos valdininkėliai iš atliekamų pinigų labai perka. Sodybą gražioje Rytų Lietuvoje! Ne, ne darbui, poilsiui, o lėbavimui.

Esu vaikystėje prisiklausęs baisių pasakojimų, atėjusių per kelias žmonių kartas, apie „švedų karus, apie badus, pavietres ir marus“, kada „žmogus pamatęs toli gyvą žmogų mojo jam ir šaukė“. Labai man mažam įstrigo. Nutariau apie tai parašyti romaną. Perverčiau istorijos knygas, sugalvojau pavadinimą – „Septynios uolektys drobės“. Tai įkapių simbolis.

Pavažinėjau po tas vietas. Dieve, aš pamačiau tą, apie ką kalbėjo senoliai. Tiktai reikia rašyti ne apie senovę, bet apie liūdną dabartį. Senos apirę trobos, laukai jau krūmais užžėlę, žmogų kur ne kur pamatysi. Ir rašyti reikia skubėti. Tiktai ne romaną, o pragmatinį straipsnį, reikia gelbėti tą visą Rytų kraštą, o gal ir visą Lietuvą. Ir pavadinimo nekeisti! Jis visiškai atitinka dabartinei šių žemių padėčiai. Ir šitos žemės galime greitai netekti – vertelgos išgrobstys.

Krizė. Ne pirma žmonijos istorijoje. Ne pirmi ir mes turime sugalvoti išeitį iš krizės. Pirmučiausia valstybės griebėsi statybų. Vokietija, JAV statė automobilių kelius, geležinkelius. Tuo pasinaudojo ir dabartinė Lenkija. Vėliau keliai skatino pramonės vystymąsi, automobilių gamybą, žmonių užimtumą ir iki mūsų laikų atėjusią gerovę. Sakykite, kas Lietuvai trukdė tą daryti? Nebuvo žmonių, nebuvo statybų technikos, medžiagų, žemių, projektuotojų?

Lietuvoje po visų mūsų revoliucijų, išsardžius ir išgrobščius mūsų didžiausias įmones, neliko to gamybinio vieneto, kurį galėtume pavadinti smulkiaja gamyba arba verslu. (Patalpos atiteko vieniems, įrengimai kitiems arba vertelgų buvo išvežti į užsienį bei atiduoti į metalo laužą). Sakykite, ar nereikia kurti minėtą gamybinį vienetą? Ar ne geriausia jį kurti gražioje mūsų Rytų Lietuvoje, kuri dėl nederlingumo žemė pripažinta netinkama žemės ūkiui. (Taip ir vadinasi – „Nederlingų žemių zona“).

Reikia keisti pačią tokios gamybos filosofiją. Tai jau įdiegta kitose šalyse, pavyzdžiui, Šveicarijoje. Tai sodyba gražioje gamtoje, tai nedidelis gamybinis pastatas, tai kuklus, bet išvaizdus gyvenamasis namas, tai ne mažas nuosavos žemės plotelis. Duokime atsielėliams žemės po 2–3 ha. Sodybos sujungtos gerai keliais ir visomis komunikacijomis.

Sakykite, kodėl mes negalime eiti tuo keliu? Tai kelias iš krizės, tai darbo vietos, tai tikras smulkiosios gamybos skatinimas, tai skatinimas išeivių grįžimui, tai tinkamos santaupų investicijos, tai pagaliau mūsų mirštančiųjų žemių gelbėjimas. Nemanau, kad tokių mūsų planų neparemtų ES ir bankai. Tad kodėl nedarome?

P.S. Jau senai keliu tą idėją INTRNETE, laikraščiuose, žurnaluose, tačiau atsakymo negaunu. „Paniekintoji žemė“ išspausdinta jau prieš 7 metus.

Atkelta iš 2 pusl.

Nuoširdžiai dėkoju knygos leidybos rėmėjams:

Sąjungos narei Reginai Valaitienei, suteikusiai reikšmingą finansinę paramą;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo,

aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondui;

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai;

„Žemės trauka“ leidyklai už pagalbą, įgyvendinant autoriams savo siekius ir suteikiant jų medžiagai knygos pavidalą.

Lietuvių tautininkų sąjūdis: iš kur ateiname, kas esame, ko siekiame?

Marius Kundrotas

Lietuvių Tautininkų Sąjūdis (LTS) gimsta iš gilių Tautos aktualijų. Senosios kartos patriotai laukia sugrįžtančio Sąjūdžio, kuris Tautai grąžino Valstybę ir Valstybei – Tautą. Jaunosios kartos patriotai išvelgia globalizmo, migracijos, visuomenės atomizacijos problemas. Šeimų organizacijos ir religinės bendruomenės ilgisi moraliai konservatyvios partijos. Socialiai nuskriausti arba tiesiog jautresni žmonės – socialiai teisingos partijos. Tautos lūkesčių spektras apima kultūrą, teisę, verslą ir darbą, pačias įvairiausias gyvenimo sritis. Šie rūpesčiai subūrė mus kūrybai ir kovai – į Tautininkų Sąjūdį.

LTS vardas pasirinktas dėsninai. Jis atspindi mūsų pasaulėžiūrą, siekius, perspektyvas. Priešingai daugeliui politinių organizacijų, siekiame būti tais, kuo vadinamės.

„Lietuvių“ – šis žodis reiškia, jog Lietuvių Tauta sudaro Lietuvos Valstybės pagrindą. LTS atviras visiems doriems piliečiams. Lojalių, tradicinių, socialių tautinių mažumų atstovų laukiame drauge su lietuviais. Jei kitatautis pilietis supranta gyvenantis lietuvių žemėje, jis yra mūsų bendražygis.

„Tautininkas“ reiškia žmogų, kuriam tauta – viena iš esminių vertybių. Ši sąvoka Lietuvoje turi galias tradicijas. Perimdami teigiamiausius istorinių tautininkų pavyzdžius, esame XXI-ojo amžiaus tautininkai, įsilieję į pasaulinę šiuolaikinių tautininkų šeimą.

Pagaliau, žodis „Sąjūdis“ mums primena Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdį 1949–53 m. ir 1988–91 m. Sąjūdį. Šis žodis reiškia veiksmą – užteks dejuoti ir slėptis, metas kovoti ir kurti.

Ligšioliniame politiniame spektre partijų – užtenka. Neužtenka pateisinančių Tautos lūkesčius.

Tėvynės sąjunga, anksčiau vadynusi save konservatoriais, o dabar – krikščionimis demokratais, vadovybės lygmeniu jau seniai nebėra nei patriotinė, nei konservatyvi, nei krikščioniška. Geriausi atveju ją galima pavadinti moderuotai liberalia, atskiriant nuo radikalesnių liberalų, pasirinkusių pastarąjį vardą.

Krikščioniškosios demokratijos partija remiasi vieno žmogaus autoritetu: jei kas nors apskritai žino šią partiją, tai dėl jos garbės nario, žymaus rezistentu, Monsinjoro Alfonso Svarinsko. Vadinamo-

jį Krikščionių partija apskritai nėra krikščioniška: jos atstovas Aleksandras Sacharukas tai pareiškė oficialiai, kita atstovė Donalda Meiželytė-Svilienė išgarsėjo nešvankiomis dainuškomis bei erotinėmis nuotraukomis, o trečias atstovas Rokas Žilinskas – atviras homoseksualistas.

Socialdemokratų partija, užuot gynusi socialiai silpniausias visuomenės grandis, atstovauja oligarchinei ekonominei sistemai – jei nesakysime dar griežčiau: pati ją sukūrė. Bankų griūtis, „Draugystės“ ir „Šešupės“, prieštaravimai „Leo LT“ – vos keletas iš šios partijos „socialinės“ politikos pavyzdžių.

Pozityvia alternatyva iš pažiūros galėtų tapti Socialdemokratų sąjunga, tačiau jau vien dėl pavadinimo ji per dažnai maišoma su Socialdemokratų partija. Maža to, šiuo metu Socialdemokratų sąjunga vis labiau susilieja su „Naująja kaire“. Pastarosios kairumas daugiau pasireiškia išpuoliais prieš Tautos dorovę ir savimone, lytinių iškrypimų propaganda, raginimais užleisti Lietuvą ir jos darbo rinką užsienio migrantams, nei vietinių darbo žmonių ar socialiai nuskriaustųjų gynyba. Iš „Naujosios kairės“ tekstų paprastos liaudies atžvilgiu trykšte trykšta piktdžiugiška panieka.

Socialistinis liaudies frontas – apskritai antivalstybinė partija, garbinanti Sovietų Sąjungą. Link šios partijos bet kurios tautybės pilietį gali pastūmėti tik trys dalykai – sąmoningas priešiškus Lietuvai, neišprusimas arba neviltis.

Lietuvių Tautininkų Sąjūdis rengia plačią ir gilią programą, kuria sieks atsakyti į sau ir Tautai kylančius klausimus. Pirmiausiai būtina grąžinti Lietuvos valdžios svertus Lietuvos Valstybei, o pačioje Valstybėje – Tautai ir piliečiams. Valstybės valdymas privalo remtis dora – bendražmogiškais gyvenimo principais: elkis taip, jog tavo elgesys galėtų būti visuotinė elgesio norma. Pagrindinė visuomenės ląstelė – šeima – turi būti apsaugota teisiškai ir aprūpinta socialiai. Užuot primityviai supriešinus kapitalą su proletariatu, reikia užtikrinti lygiavertę darbdavio ir darbininko santykius. Išsamiau programos punktai bus pateikti artimiausiu laiku, o kol kas kviečiame visus išsakyti mums savo rūpesčius.

Gerbdami ligšiolinių tautinių partijų nuopelnus, vis gi esame priversti pripažinti, jog nei viena jų neįstengė užimti reikiamo vaidmens valstybinės politikos lygmeniu. Dalis jų tapo vieno, geriausi

atveju – dviejų lyderių organizacijomis. Dalis – pasiklydo savosios tapatybės paieškose. Dalis – apskritai išnyko.

LTS rengiasi subrandinti ir iškelti daug lyderių. Šiandieninėje Koordinacinėje Taryboje pirmininkas – rotuojamas. Išsirotavus iki Steigiamojo Suvažiavimo, galima bus išsirinkti stacionarų pirmininką, bet ne anksčiau. Vadovavimas ir pagrindiniai sprendimai išliks kolegialūs.

Ideologinės tapatybės atžvilgiu LTS užtikrina įvairovę doros, tautiškumo, demokratijos erdvėse. Sąjūdžio nariu gali būti:

- tautinis konservatorius, bet ne retrogradas;
- tautinis radikalas, bet ne nasis;
- tautinis liberalas, bet ne liberastas;
- tautinis socialistas, bet ne bolševikas;
- tautininkas iš vienos ar kitos religinės bendruomenės, bet ne klerikalas.

Prancūzų Tautinio fronto, Danų tautos partijos, Sąjūdžio už geresnę Vengriją pavyzdžiai rodo, jog

tautiniai idealai ir interesai gali suvienyti įvairiausių požiūrių žmones. Idėjų apykaita padės rasti geriausius sprendimus.

LTS sveikina idėjiškai giminingas partijas pagerinus savo rinkimų rezultatus: Lietuvos centro partiją – nuo 18 iki 20, „Jaunąją Lietuvą“ – nuo 2 iki 4 mandatų atskirose savivaldybėse. Greta tautiškumo, šeimyniškumo, valstybingumo išpažindami gamtosaugos vertybes, sveikiname įsikūrusį Žaliųjų sąjūdį su pirmaisiais žingsniais Lietuvos politikos keliu. Ypač sveikiname jį išvengus tendencijų, būdingų Vokietijos ir Skandinavijos žaliųjų partijoms – moralinio anarchizmo ir kosmopolitinio mankurtizmo, kuriuos taip stengėsi atnešti kai kurie į steigimą įsitraukę „aktyvistai“.

Esame pasirengę drauge burti vieningą patriotinį frontą, kviesdami visas artimas organizacijas, atskirus jų narius, o ypač – lig šiol nuošalyje paliktus Tėvynės piliečius. Už savo Lietuvą, už save Lietuvoje.

Nudvasinta gamyba, nudvasintas vartojimas

Algimantas Zolubas

Vartojimas, kaip masinė epidemija, žmogų sutapatina su materija, paverčia jį vien kūnu, ir todėl žmogus pats iš savęs atima laisvę, įkalina į daiktų vergiją, tampa kaliniu ir prižiūrėtoju viename asmenyje, kaliniu be nustatyto kalėjimo termino, be amnestijos. Kad iš tikrųjų yra įsisiautėjus vartojimo epidemija, net mokslinių tyrimų nereikia. Jei atliekų nuo vartojimo nebetalpina didžiausi sąvartynai, jei sąvartynams jau vietos pritrūko, galima tvirtinti, kad visko vartojama daugiau nei netolimoj praeity. Atliekų gausa taip pat liudija, kad žmogus netaupo, netausoja, o tik vartoja, vartoja, vartoja. Nepretenoduodami į galias studijas, pabandykime nors dalinai pasiaiškinti, kur tūno tas vartojimo epidemijos virusas.

Ekonominis materializmas, kapitalizmas bei su jais susijusi techninė revoliucija atskiria ūkininkavimą, gamybą nuo dvasinio gyvenimo. Socialiniame gyvenime materijos ir dvasios atskyrimas yra klaida, nes ūkinė veikla yra dvasinio gyvenimo padarinys; ūkininkavimas yra žmogaus valios aktas, o darbo drausmė, darbo našumas taip pat priklauso nuo dvasinių veiksnių. Pats darbas yra iš dvasios, o ne iš materijos kilęs reiškinys. Tarkim, žemdirbys nuo seno žemę šventa vadino, ją mylėjo, su ja dvasingai bendravo, artojas, berdamas į dirvą pirmą grūdų saują, ją peržegno davė, palaimindavo, sulaukęs derliaus ar sėdęs už stalo malda dangui dėkojo. Ir dabar

šventinami paminklai, prieš pradedant pastato statybą šventinamas kertinis akmuo, šventinamos naujos patalpos, šventinami laivai, automobiliai. Tokiu būdu įdvasinami medžiaginio pasaulio ir žmogaus santykiai. Deja, jie kinta nudvasinimo link, pašventinimas tampa apeiga iš tradicijos, tolimesnis bendravimas su pašventintu objektu lieka utilitarus; nebekeliama kepurė prieš pašventintą pakeleš kryžių, įėjus į pašventintą būstą nebeištariama „Garbė Jėzui Kristui“, prieš kandant duonos kąsnį iš pašventinto lauko nebekalbama padėkos malda.

Kapitalistinis ūkininkavimas veda į dvasios vergiją ekonomikai, nors toks ūkininkavimas buvo kuriamas būtent dvasios galiomis.

Marksistinė klaidatikystė kapitalizmą bandė pa-

keisti socializmu, kuris žadėjo reguliuoti stichines ūkininkavimo jėgas, tačiau socializme žmogaus dvasia pateko į naują vergijos formą. Suvisuomeninus nuosavybę, žmogaus santykiai su materija pasikeitė iš esmės, santykiai nutrūko. Nuosavybė numato ne tik materialijų gėrybių vartojimą, bet ir paveldimą dvasinį asmenybės ryšį šeimoje, giminėje; asmenybė įgyja teises ir pareigas, todėl jos santykis su materija ūkinėje veikloje tampa kitoks, sudvasintas, ne vien vartotojiškas.

Iš savo šalies išvarytas socializmo kritikas, iškylus rusų filosofas Nikolajus Berdiajevas, nagrinėdamas ūkininkavimą, atkreipė dėmesį į perversmą, kurį įvykdė mašinos. Iš tikrųjų mašinos nušalina žmogų nuo prisilietimo prie medžiagos, atėmė rankų darbą (ar ne todėl labiau vertiname rankdarbį nei fabrikinį daiktą). Šiais laikais žmogus nušalinamas ne tik nuo prisilietimo prie medžiagos, fizinio darbo, bet ir nuo mąstymo, prisilietimo mintimis prie darbo, nes žmogų pakeičia atitinkamai užprogramuoti kompiuteriai, valdantys robotus; žmogui telieka operatoriaus vaidmuo.

Nudvasintas ūkininkavimas atvedė į nudvasintą vartojimą. Mašinų pagalba gaminami produktai atpigę, tarsi neteko vertės, todėl neatsakingai perkama, nesaikingai vartojama, netaupoma, netausojama. Kad, gaminant tuos produktus, teršiamas oras, vanduo, žemė, kad sekinami iškasenų ištekliai, nei gamintojas, nei vartotojas nepaiso, nes dvasinis ryšis nei su gamyba, nei su vartojimu jų nebesieja. Lieka vienintelis siekis – tenkinti nuolat augančius poreikius, kuriems ribų nėra. Tačiau tų poreikių

patenkinimo jausmas neateina, žmogus, užsikrėtęs vartojimo virusu, kaip pradžioje buvo minėta, iš savęs atima laisvę, pasmerkia daiktų vergijai iki gyvos galvos.

Jei „vartojimo epidemijos virusu“ laikysime nudvasintą ūkininkavimą ir nudvasintą vartojimą, turėtume ieškoti ir rasti „vakciną“ prieš jį.

Romos klubo steigėjas ir ilgametis jo prezidentas Aurelijo Pečėjis (Aurelio Pecei) jau prieš kelis dešimtmečius klubo sukauptų tyrimų pagrindu išpėjo žmoniją apie gresiančią klimato kaitą dėl žmogaus neatsakingos veiklos. Greta kitų jo siūlomų priemonių padėčiai taisyti, pirmutinis jo siūlymas – keistis pačiam žmogui; nekenkiant aplinkai gaminti, saikingai vartoti, kas gamtos sukurta tausoti, taurinti. Paprasta, regis, „vakcina“, tačiau dėl jos taikymo turi susitarti žmonija. Visa žmonija – visos tautos, visos valstybės. Susitarti nedelsiant, susitarti be išlygų, be nuolaidų, nesielgti taip, kaip kai kurios valstybės elgiasi su Kioto protokolu. Jei žmonija nesusitars, A. Pečėjis moksliniais tyrimais paremtomis studijomis žmonijai parodė į nebūties bedugnę.

Stabdyti išibėgėjusią vartojimo epidemiją nelengva, žmonijai susitarti – juo labiau. Tik praėjus keliems dešimtmečiams po Pečejo mirties (mirė 1984 m), Parvyžiuje susirinkę JTO atstovai konstatavo, jog jau yra įvykę negrįžtami klimato pokyčiai, kuriuos liudija šiltnamio efektas, padažnėję žemės drebėjimai, cunamiai, uraganai, sausras bei liūtys.

Žmonijos išlikimo grėsmės – nebūties bedugnės – akivaizdoje vartojimo epidemijos „vakciną“ panaudoti teks.

Nuoširdžiai užjaučiame LLKS narį

Joną Vasiliauską
dėl jo mylimo tėvelio mirties

*LLKS valdyba
„Varpo“ redakcija*

Reiškiame nuoširdžią užuojautą Vilniaus rajono TS-LKD skyriaus tarybos pirmininkui

Jonui Vasiliausku
dėl jo tėvelio mirties

TS-LKD Vilniaus rajono skyrius

Liūdime dėl TS-LKD nario
Jono Liubinsko
mirties ir nuoširdžiai užjaučiam
jo šeimą ir artimuosius

*TS-LKD Vilniaus rajono skyrius
Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga*

Dėl advokato, žmogaus teisių gynėjo,
Nepartinio demokratinio judėjimo
steigėjo ir tarybos nario

Kęstučio Čilinsko
mirties nuoširdžiai užjaučiame šeimą,
artimuosius ir bendražygius.

*LLKS valdyba
„Varpo“ redakcija*

LLKS žinios

Balandžio 16 d. ŽŪM salėje vyko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos suvažiavimas. Suvažiavimas išklaušė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininko Jono Puodžiaus 2010–2011 metų ataskaitą. Dalyvius sveikino Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centro generalinė direktorė Birutė Teresė Burauskaitė, Europarlamento narė, finansų analitikė Margarita Starkevičiūtė, Vilniaus tremtinių choras „Laisvė“. Balandžio 17 d. Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje buvos aukojamos šv. Mišios už buvusius politinius kalinius ir tremtinius.

Balandžio 21 d. LLKS valdybos pirmininko iniciatyva Seime įvyko susitikimas su Kultūros ministru Arūnu Gelūnu konkurso paminklui Lukiškių aikštėje reikalui. Susitikime dalyvavę Seimo nariai Rytas Kupčinskas ir Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė skatino ministrą paspartinti konkurso paskelbimą.

Balandžio 29 d. Vilniaus Mokytojų namuose pasveikinti mokiniai, konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ laureatai. Konkurse dalyvavo per tūkstantį moksleivių, kurie kūrė piešinius, dainas, eilėraščius. Laureatai (apie 60 mokinių ir jų mokytojų) dvi dienas svečiavosi Vilniuje Seime, Prezidentūroje, LGGRT centre.

Gegužės 3 d. LLKS valdybos pirmininkas kreipėsi į valstybės vadovus ir Seimo narius dėl pavelimo atsakingoms institucijoms surinkti reikiamą informaciją, nustatyti lygiavertę abipusę strategiją dėl Lietuvos ir Rusijos kapinių tvarkymo, pasiūlė priimti atitinkamus sprendimus.

Gegužės 6 d. Kauno miesto sode, prie Muzikinio teatro atidengta atminimo lenta (aut. Balys Gudas) ten, saugant ministrą pirmininką, 1929 m. žuvusiam kapitonui Pranui Gudynui.

Gegužės 6 d. Kaune atidengta memorialinė lenta ugniagesių brandmajorui, Šaulių sąjungos būrio vadui Stasiui Dumčiui.

Memorialinė lenta Stasiui Dumčiui

Gegužės 9d. susitikime su „Ryto“ vidurinės ir Emilijos Pliaterytės pagrindinės mokyklų moksleiviais ir mokytojais LLKS atstovas pasakojo apie Laisvės kovas, atsakinėjo į klausimus.

Gegužės 14 d. Genocido aukų muziejus organizavo tradicinį „**Muziejų nakties**“ renginį. Šiemet jis buvo skirtas Lietuvos gyventojų tremtims ir tremties vietų geografijai.

Gegužės 19 d. UAB „Petro ofsetas“ išleido Edvardo Buroko penktąją – iš serijos „Pūtėmeprieš vėją“ – knygą. Knyga skirta LLKS narių biografijoms, joje skaitytojas ras ir narių veiklos fragmentus.

Gegužės 19–20 d. Seimas ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos organizavo renginius pirmojo po Nepriklausomybės atkūrimo tarnyboje žuvusio pasieniečio Gintaro Žagunio 20-ųjų mirties metinių minėjimui.

Prieš 70 metų, 1941 m. birželio 24–26 d. vyko masinės civilių Lietuvos gyventojų žudynės (naktį iš birželio 24-osios į 25 d. *Rainių miškelyje* sadistiškai nukankinti 76 Telšių kalėjimo kaliniai; **birželio 25 d.** *prie Panevėžio Cukraus fabriko* nužudyta 19 politinių kalinių; naktį iš birželio 25-osios į 26 d. *Panevėžyje* sadistiškai nukankinti 7 medikai; **birželio 26 d.** *Pra-vieniškių lageryje* nužudyti 232 politiniai kaliniai, kalėjimo prižiūrėtojai ir jų šeimų nariai); 1941 m. **birželio 26–27 d.**, įvykdytos masinės politinių kalinių, tarp kurių buvo ir lietuvių, žudynės *Červenėje* (Balta-rusija). Besitraukiantys Raudonosios armijos daliniai pirmosiomis karo dienomis nužudė apie 1,1 tūkst. Lietuvos gyventojų.

- **Prieš 95 metus**, 1916 m. birželio 4 d., Seinų aps. Lazdijų vls. Miškinių k. gimė Pietų Lietuvos (Nemuno) partizanų srities ir Tauro apygardos vadas *Jonas Aleščikas-Rymantas, Gediminas, Margis*.

- **Prieš 65 metus**, 1946 m. birželio 7 d., Marijampolės aps. Veiverių vls. ir Prienų aps. Šilavoto vls. Pagraižio miške, netoli Šilavoto mstl., žuvo Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės vadas *Juozas Stravinskas-Kardas, Žiedas*, štabo Sanitarijos skyriaus viršininkė *Danutė Dičpinigaitytė-Laimutė* ir šeši jų bendražygiai.

- **Prieš 65 metus**, 1946 m. birželio 7 d., Vilniujesušaudytas vienas iš pagrindinės „Kęstučio“ organizacijos vadovų *Bronius Vaivada* (palaikai ilsisi Tuskulėnuose).

- **Prieš 65 metus**, 1946 m. birželio 12 d., Šakių aps. Lukšių vls., prie Agurkiškės k., žuvo Pietų Lietuvos (Nemuno) partizanų srities vado pavaduotojas, Tauro apygardos vadas *Zigmas Drunga-Šernas, Mykolas Jonas* ir šeši jo bendražygiai.

Žmonės kovų audrose

UAB „Petro ofsetas“ išleido Edvardo Buroko penktąją – iš serijos „Pūtėme prieš vėją“ – knygą. Knyga skirta LLKS narių biografijoms, tačiau joje skaitytojas ras žinių ir apie narių veiklą.

Lietuva, Tėvynė mūsų, Tu didvyrių žeme... Tokia mūsų himno pradžia. Tautos giesmė-himnas, suprantama, byloja tiesą. Edvardas į savo penktąją knygą surašė dalį vienos organizacijos – Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos – narių biografijas. Dalies žuvusių ir išėjusių Anapilin – tik pavardes. Stengėsi prisiminti ir įvardinti visus. Ar pavyko? – spęsite jūs, skaitytojai, jeigu prisiminsite daugiau, papildysite.

Daugumai iš įvardintųjų buvo lemta gyventi okupuotoje Tėvynėje, kovoti su okupantais ginklu, plunksna, sabotuoti ar rengti okupantui pasalas. Visi, arba beveik visi, okupacijos metais vaikščiojo skustuvo ašmenimis. Tie „pasivaikščiojimai“ buvo ne visiems vienodai sėkmingi – vieni juos įveikė, kiti, balansuodami, bet nesužeidę savo dvasios tyrumo, dar kiti susižeidę krito vėl kėlėsi, vėl lipo ant okupacinio skustuvo ir ėjo plienu, dar kiti kritę nepakilo, nes liko sužeista širdis. Kas įvertins tokiai daugybei didvyrių ir ne didvyrių, kas išdalins ordinus, medalius, papeikimus ar net pasmerkimus, kas? Palikim tą pareigą, knygoje, ateinančiom kartom. Tegu ir jie pavaikščioja bent atminties skustuvu.

Edvardui brangi kiekvieno lietuvių atmintis. Jis neskuba pykti, tuo labiau smerkti, veikiau pagiria, paguodžia. Kiekvienas gyvenęs tuo laikmečiu yra įdėjęs, į tėvynės aruodą, kruopelę rezistencijos. Gal kuris ir suklupęs, bet akmenų į tėvynainius nesvaidęs.

Didžiulio laisvės kovotojų būrio keliai skyrėsi savo geografija, sąlygomis ir aplinkybėmis – vieni nuklydo į Vakarus, kiti liko tėvynėje ginti savo lais-

vės ir gimtų namų. Suimti, surakinti deportuoti į Rytus. Dar kitų likimas – nežinomas. Suprantama, kad kovėsi ir žuvo, be pėdsako, karo sukuriuose.

Spalvingiausia paletė yra kovotojų, likusių Lietuvoje. Jų batalijos okupacijos gniaužtuose Tėvynėje ir Rytų katorgos gruode.

Gera proga paminėti bolševikinių represinių struktūrų didžiausią klaidą, sukaupiant didelius rezistentų kontingentus GULAG'ų padaliniuose. LLKS nariai katorgoj surado vieni kitus. Tęsė toliau savo patriotinį darbą, patraukdami į savo organizaciją kitus lietuvių ir nelietuvių. Toliau ugdė patriotines ir savos organizacijos nuostatas. Vykdydė nepaklusnumo, sabotažo, net diversinius aktus, organizavo sukilimus. Raudonosios imperijos griūtis prasidėjo nuo GULAG'o išardymo. Šiose nepaklusnumo batalijose rasime Edvardo išleistų knygų bei šių biografijų tomo lapų.

Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos komanda, po GULAG'o žlugimo grįžo į Lietuvą, arba įsitaisė šalia Latvijoje bei Karaliaučiaus srityje, toliau tęsė pragaištingą Raudonosios imperijos ardymo darbą. Dokumentų faksimilės ir nuotraukos apie tai byloja iš Edvardo išleistų knygų tomų, bei šio biografijų lapų.

Edvardas skaitytojams ant jų stalų vieną po kito guldo knygų tomus apie laisvės kovotojų batalijas, bandant išplėsti Tėvynę iš raudonosios okupacijos gniaužtų. Tai rodo, kad tos batalijos dar vyksta ir po okupaciniams socialistams entuziazmo jos nekelia. Veikia atvirkščiai. Tikėtina, kad imperinis tardytojas, anuomet nesugebėjęs įrodyti Edvardo įvykdytų diversijų ir šiandien ištartų panašią frazę: „Na nient sūda nient, no ja znaju, čto tebia rasstrieliat nado“.

Ateities kartos dėkos kiekvienam, aprašiusiam įmintas pėdas mūsų Tautos rezistencijos istorijoje.

Petras Girdzijskas, Laisvės kovų dalyvis

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovyklose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

199-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas
Skaitykite „VARPA“ internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)

Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;

Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius.
Tiražas 800 vnt.

Aukos **VARPUI**

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

Europos parlamento narei Radvilei Morkūnaitei, esmingai rėmusiai šio numerio išleidimą, M. Šironienei – 50 Lt, D. Urbetienei – 100 Lt, A. Sučilai – 50 Lt, V. Stomienai – 50 Lt, B. Čypienai – 30 Lt, S. Sipavičiui – (pervedimas) 73,60 Lt, V. Miliauskui – (pervedimas) 150 Lt, G. Kraponui – 100 Lt, Lietuvos partizanų globos fondui (JAV) už 500 USD čekį, A. Valeikienei – 30 Lt, V. Masikoniiui – 15 Lt, A. Červinskui 10 Lt, M. Liepaitei 50 Lt, L. Bartkienei – 50 Lt, J. Želionienei – 50 Lt, M. ir J. Sadūnams – 20 Lt, M. ir J. Puodžiams – 100 Lt, L. Švenčionienei – 50 Lt, Stasiui Jonui Viltrakiui – 40 Lt.

Dėkojame už pervestus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame:

Marijai ir Jonui Puodžiams, Jonui Ivaškevičiui

Testinis sąrašas

asmenų, kuriems pripažintas rezistentas teisinis statusas

Vadovaudamasis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2011 m. balandžio 20 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-205 išvadomis, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius 2011 m. gegužės 04 d. įsakymu Nr. 1V-83 pripažino **Kario savanorio** teisinį statusą:

Algirdui Akambakui (Akombakui), gim. 1928 (1929) m. Šakių apskr. Būblelių vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Šturmo tėvūnijos partizanui, grandies, grupės vadui, slap. Perkūnas, Špicas, žuvusiam 1950 m. Kario laipsnis – jaunesnysis puskarininkis.

Zigmantui Sigitui Jakščiui, gim. 1929 m. Šakių apskr. Jankų vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Vasario 16-osios tėvūnijos partizanui, žuvusiam 1950 m.

Mikui Klusui, gim. 1924 m. Tauragės apskr. Šilalės vlsč., GULAG'o politinių kalinių sukilimo Ypatingajame lageryje Nr. 4 „Stepnoj“ (Steplagas) 1954 m. dalyviui, po sukilimo numalšinimo perkeltam į uždarytą kalėjimą.

Jurgiui Kunčiūnui, gim. 1908 m. Utenos apskr. Utenos vlsč., (**po mirties**), Vytauto apygardos Sakalo rinktinės Algirdo kuopos Smoko būrio partizanui, būrio vadui, mirusiam 1948 m. įkalinime.

Juozui Gustavui Liaugiui (Liogiui), gim. 1930 m. Šakių apskr. Griškabūdžio vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės 34-osios kuopos 1-ojo būrio partizanui, būrio vadui, slap. Dragūnas, žuvusiam 1949 m. ginkluoto susirėmimo metu.

Vytautui (Vytui) Naujūnui, gim. 1927 m. Marijampolės apskr. Višakio Rūdos vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės 34-osios kuopos 1-ojo būrio partizanui, kuopos štabo nariui (raštininkui), atskirosios kuopos vado pavaduotojui, žuvusiam 1949 m. ginkluoto susirėmimo metu.

Albinui Piščikui, gim. 1930 m. Šakių apskr. Šakių vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Vasario 16-osios tėvūnijos partizanui, slap. Bijūnas, žuvusiam 1950 m.

Jonui Šklėriui, gim. 1914 m. Rokiškio apskr. Kamajų vlsč., (**po mirties**), ginkluoto pasipriešinimo kovoje žuvusiam Vytauto apygardos partizanui, būrio vadui.

Jurgiui Šklėriui, gim. 1923 m. Rokiškio apskr. Kamajų vlsč., (**po mirties**), ginkluoto pasipriešinimo kovoje žuvusiam Vytauto apygardos partizanui.

Vincui Žalėnui, gim. 1911 m. Utenos apskr. Molėtų vlsč., (**po mirties**), 1941 m. birželio 22-28 d. sukilimo dalyviui.

Algirdui Pranciškui Žyprei, gim. 1927 m. Kretingos apskr. Skuodo vlsč., Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Sakalo būrio partizanui 1946 – 1953 m., nuteistam 1958 m., paleistam iš įkalinimo 1983 m., sugrįžusiam į Lietuvą 1988 m., reabilituotam 2011 m.

Vadovaudamasis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2011 m. balandžio 20 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-205 išvadomis, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius 2011 m. gegužės 04 d. įsakymu Nr. 1V-83 pripažino **Laisvės kovų dalyvio** teisinį statusą:

Juozui Babarskui, gim. 1894 m. Alytaus apskr. Seirijų vlsč., (**po mirties**), Dainavos apygardos Šarūno rinktinės Mindaugo tėvūnijos partizanų rėmėjui.

Onai Babarskienei-Grėbliūnaitei, gim. 1905 m. Alytaus apskr. Seirijų vlsč., (**po mirties**), Dainavos apygardos Šarūno rinktinės Mindaugo tėvūnijos partizanų rėmėjai.

Barborai Brundzienei-Lukaitei, gim. 1919 m. Mažeikių apskr. Ylakių vlsč., pagrindinės antisovietinės organizacijos LLA narei.

Pranui Jurevičiui, gim. 1923 m. Trakų apskr. Žaslių vlsč., (**po mirties**), Didžiosios Kovos apygardos partizanų ryšininkui, nuo 1945 m. vasario mėn. iki arešto 1946 m. vasario mėn. palaikiusiam ryšį su partizanų bataliono vadu Edvardu Kavaliausku-Klajūnu, pažymint, kad priklausė Jurgio Verbaus-Erškėčio vadovaujamai rezervinei grupei (pagrindinei organizacijai). Mirė įkalinime.

Stasiui Jurevičiui, gim. 1920 m. Trakų apskr. Žaslių vlsč., (**po mirties**), Didžiosios Kovos apygardos partizanų rėmėjui, pagrindinės organizacijos (rezervinės grupės) nariui, mirusiam tremties pasibaigus įkalinimui metu.

Petrui Simonui Kalinauskui, gim. 1924 m. Utenos apskr. Utenos vlsč., (**po mirties**), Vytauto apygardos Liūto rinktinės partizanų rėmėjui.

Elžbietai Kunčiūnienei-Bražėnaitei, gim. 1889 m. Utenos apskr. Utenos vlsč., (**po mirties**), Vytauto apygardos Sakalo rinktinės Algirdo kuopos partizanų rėmėjai.

Juozui Paulauskui, gim. 1904 m. Alytaus apskr. Daugų vlsč., (**po mirties**), Dainavos apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanų rėmėjui, mirusiam tremties pasibaigus įkalinimui metu.

Antanui Petraičiui, gim. 1930 m. Marijampolės apskr. Klebiškio vlsč., Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanų rėmėjui.

Vytautui Miečislovui Rakauskui, gim. 1930 m. Ukmergės apskr. Pabaisko vlsč., (**po mirties**), Didžiosios Kovos apygardos partizanų ryšininkui ir rėmėjui, pagrindinės organizacijos nariui.

Juozapui (Juozui) Rubinskui, gim. 1926 m. Kėdainių apskr. Grinkiškio vlsč., (**po mirties**), pagrindinės jaunimo antinacistinės ir antisovietinės organizacijos „Vytis“ įkūrėjui, vadovui ir nariui, pagrindžio spaudos leidėjui ir platintojui.

Antanui Stancikui, gim. 1907 m. Tauragės apskr. Vainuto vlsč., (**po mirties**), buvusiam visuomeninių organizacijų ir politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu ištremtas, būdamas tremtyje suimtas, įkalinimas, nuteistas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Jonui Žibūdai, gim. 1963 m. Lazdijų r. Menciškės k., pagrindžio spaudos (Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, Dievas ir Tėvynė, Aušra) bendradarbiui (spausdintojui, daugintojui) ir platintojui.

Danguolei Žičkutei, gim. 1950 m. Molėtų r. Skudutiškio k., pagrindžio spaudos (Katalikų Bažnyčios Kronika, Aušra, Rūpintojėlis, Varpas) platintojai, pasipriešinimo akcijų dalyvei.

Antanui Žvirbliui, gim. 1907 m. Sankt Peterburge, (**po mirties**), pagrindinės antisovietinės organizacijos nariui.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių suvažiavimas

Suvažiavimą sveikina Margarita Starkevičiūtė

Suvažiavimo dalyviai

Paminklas 1941 metų tremčių aukoms

Sukurtas ir paruoštas paminklas kelionei į Jakutską

Paminklas pastatytas Aukų gatvėje Vilniuje

Konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ laureatai Mokytojų namuose

*Laureatus sveikino Jonas Puodžius,
Veronika Povilionienė, Andrius Tučkus*

Konkurso laureatai, mokytojai ir svečiai